

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo prasowe

Art. 1. W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Organy władzy publicznej stwarzają prasie warunki niezbędne do wykonywania jej funkcji i zadań, w tym również umożliwiające działalność redakcjom dzienników i czasopism zróżnicowanych pod względem programu, zakresu tematycznego i prezentowanych postaw.”;

2) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorcy, stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe oraz inne podmioty w ramach prowadzonej przez nie działalności publicznej w zakresie, w jakim nie są obowiązane do udostępnienia informacji publicznej, są obowiązane do udzielenia prasie informacji o swojej działalności, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów informacja nie jest objęta tajemnicą lub jej udzielenie nie narusza prawa do prywatności.”;

3) w art. 6:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Zadaniem prasy jest stwarzanie warunków do swobodnego kształtowania się opinii publicznej, w szczególności przez rzetelne informowanie, formułowanie ocen, zapewnianie jawności życia publicznego oraz umożliwianie wyrażania poglądów i stanowisk.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organy władzy publicznej, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe i komunalne jednostki organizacyjne oraz organizacje spółdzielcze są obowiązane do udzielenia odpowiedzi na przekazaną im krytykę prasową bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.”;

4) w art. 7:

a) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) prasa oznacza publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz w roku, opatrzone stałym tytułem albo nazwą, numerem bieżącym i datą, w szczególności: dzienniki, czasopisma, serwisy agencyjne, biuletyny, programy radiowe i telewizyjne; prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, jeżeli upowszechniają publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania, w tym w formie dokumentu elektronicznego,”

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) dziennikarzem jest osoba zajmująca się redagowaniem, tworzeniem lub przygotowywaniem materiałów prasowych, na rzecz i z upoważnienia redakcji, pozostająca z redakcją w stosunku pracy lub działająca na podstawie umowy cywilnoprawnej,”

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) redakcją jest jednostka, w której jest organizowany proces przygotowywania materiałów do publikacji w prasie, w tym zbieranie, ocenianie i opracowywanie materiałów.”

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Za prasę nie uważa się przekazów niepodlegających procesom przygotowywania redakcyjnego w rozumieniu ust. 2 pkt 8, w szczególności: blogów, korespondencji elektronicznej, serwisów społecznościowych służących do wymiany treści tworzonej przez użytkowników, przekazów prywatnych użytkowników w celu udostępnienia lub wymiany informacji w ramach wspólnoty zainteresowań oraz stron internetowych prywatnych użytkowników.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz innych urzędowych organów publikacyjnych,
- 2) Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej,
- 3) Monitora Sądowego i Gospodarczego,
- 4) Dziennika Sejmu i własnych sprawozdań z działalności Sejmu i Senatu,
- 5) Biuletynu Informacji Publicznej,
- 6) publikacji orzecznictwa sądowego oraz innych urzędowych publikacji o tym charakterze,
- 7) wydawnictw prasowych obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i organizacji międzynarodowych, które na podstawie ustaw, umów i zwyczajów międzynarodowych korzystają z prawa prowadzenia działalności wydawniczej,
- 8) stron internetowych niebędących stronami Biuletynu Informacji Publicznej.”;

6) w art. 10 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zadaniem dziennikarza jest służba społeczeństwu.”;

7) w art. 11 uchyla się ust. 4;

8) w art. 12 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zachować szczególną staranność i rzetelność przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów prasowych, zwłaszcza sprawdzić zgodność z prawdą uzyskanych wiadomości lub dokładnie określić ich źródło,”;

9) w art. 14:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Osoba udzielająca informacji dokonuje autoryzacji wypowiedzi niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu:

- 1) 12 godzin – w odniesieniu do dzienników,
 - 2) 3 dni – w odniesieniu do czasopism
- chyba że strony umówią się inaczej.

2b. Bieg terminów, o których mowa w ust. 2a, rozpoczyna się od momentu doręczenia materiału prasowego osobie udzielającej informacji bądź osobie przez nią upoważnionej tak, aby osoba ta mogła się skutecznie zapoznać z treścią materiału.”,

b) dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Nie stanowi autoryzacji przekazanie nowej treści wypowiedzi lub zaproponowanie nowych pytań, a także przekazanie nowych informacji lub odpowiedzi.

8. W przypadku niedokonania autoryzacji w terminach określonych w ust. 2a uznaje się, że wypowiedź uzyskała zgodę na publikację.”;

10) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Autorowi materiału prasowego przysługuje prawo zachowania w tajemnicy danych pozwalających na jego identyfikację.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Za treść publikowanych materiałów prasowych, w tym listów do redakcji, których autorstwo lub źródło zawartych w nich informacji pozostaje w tajemnicy, odpowiada redaktor

naczelny na zasadach określonych w art. 25 ust. 4.”;

11) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dziennikarz jest zwolniony od zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 15 ust. 2, w razie gdy informacja, materiał prasowy, list do redakcji lub inny materiał o tym charakterze dotyczy przestępstwa określonego w art. 240 § 1 Kodeksu karnego albo autor lub osoba przekazująca taki materiał wyłącznie do wiadomości dziennikarza wyrazi zgodę na ujawnienie jej nazwiska lub tego materiału.”;

12) uchyla się rozdział 3;

13) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wydawanie dziennika lub czasopisma wymaga rejestracji w sądzie okręgowym właściwym miejscowo dla siedziby wydawcy, zwanym dalej „organem rejestracyjnym”. Do postępowania w sprawach rejestracji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie wymaga rejestracji, o której mowa w ust. 1, wydawanie dziennika lub czasopisma w formie dokumentu elektronicznego, chyba że zgłoszono wniosek o ich rejestrację.”;

14) uchyla się art. 22;

15) art. 23a i 24 otrzymują brzmienie:

„Art. 23a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych objętych wpisem do rejestru dzienników i czasopism, sposób jego prowadzenia oraz wzór rejestru, uwzględniając możliwość rejestracji dzienników i czasopism w formie dokumentu elektronicznego oraz mając na uwadze konieczność zapewnienia przejrzystości i kompletności zapisu informacji znajdujących się w rejestrze, a także sprawność postępowania rejestracyjnego.

Art. 24. Przepisów art. 20 - 23a nie stosuje się do nadawców radiowych i telewizyjnych oraz Polskiej Agencji Prasowej, których działalność regulują odrębne przepisy.”;

16) w art. 25 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma może być osoba, która ma pełną zdolność do czynności prawnych i nie jest pozbawiona praw publicznych.

3. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie.”;

17) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Na każdym egzemplarzu prasowych publikacji periodycznych należy w widocznym i zwyczajowo przyjętym miejscu podać:

- 1) nazwę i adres wydawcy lub innego właściwego organu,
- 2) adres redakcji oraz imię i nazwisko redaktora naczelnego,
- 3) miejsce i datę wydania,
- 4) nazwę zakładu wykonującego dany druk prasowy,
- 5) Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictw Ciągłych,
- 6) bieżącą numerację.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do serwisów agencyjnych, audycji radiowych i telewizyjnych oraz prasy ukazującej się w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli dany tytuł prasowy został zarejestrowany.”;

18) rozdział 5 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 5 Sprostowania

„Art. 31. Na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować, bezpłatnie, rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie, będące zaprzeczeniem lub wniesieniem zastrzeżeń do informacji nieścisłej lub nieprawdziwej zawartej w prasie.

Art. 32. 1. Sprostowanie należy opublikować w:

- 1) dzienniku – w kolejnym przygotowanym do druku numerze, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia otrzymania sprostowania,
- 2) czasopiśmie – w najbliższym lub jednym z dwóch następujących po nim przygotowywanych do druku numerów,
- 3) innym przekazie za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu – w najbliższym analogicznym przekazie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia otrzymania sprostowania.

2. Sprostowanie należy dodatkowo opublikować w odpowiednim dzienniku, w ciągu miesiąca, na wniosek zainteresowanej osoby, na koszt wydawcy, gdy możliwy termin opublikowania sprostowania przekracza 6 miesięcy.

3. Terminy, o których mowa w ust. 1 i 2, nie mają zastosowania, jeżeli strony na piśmie umówiły się inaczej.

4. Sprostowanie w drukach periodycznych powinno być opublikowane w tym samym dziale, czcionką standardową dla danego tytułu, umieszczone pod widocznym tytułem „Sprostowanie”. W pozostałych publikacjach powinno być nadane w zbliżonym czasie i w analogicznej audycji.

5. W tekście nadesłanego sprostowania nie wolno bez zgody wnioskodawcy dokonać skrótów ani innych zmian, które by osłabiały jego znaczenie lub zniekształcały intencję autora sprostowania; tekst sprostowania nie może być komentowany w tym samym numerze lub

audycji; nie wyklucza to jednak prostej zapowiedzi polemiki lub wyjaśnień.

6. Tekst sprostowania nie może być dłuższy od dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy.

Art. 33. 1. Redaktor naczelny odmawia opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 31,
- 2) zawiera treść karalną lub narusza dobra osobiste osób trzecich,
- 3) w treści lub formie nie jest zgodne z zasadami współżycia społecznego,
- 4) podważa fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem.

2. Redaktor naczelny może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) nie dotyczy treści zawartych w materiale prasowym,
- 2) jest wystosowane przez osobę, której nie dotyczą fakty przytoczone w prostowanym materiale, chyba że sprostowania, po śmierci osoby bezpośrednio zainteresowanej, dokonuje małżonek albo inna zainteresowana osoba w związku ze stosunkiem służbowym, wspólną pracą lub działalnością albo w związku z więzami pokrewieństwa lub powinowactwa,
- 3) odnosi się do wiadomości poprzednio sprostowanej,
- 4) zostało nadesłane po upływie miesiąca od dnia opublikowania materiału prasowego, a jeżeli osoba zainteresowana nie mogła zapoznać się wcześniej z treścią publikacji, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia opublikowania materiału prasowego,
- 5) nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 32 ust. 6 lub nie zostało podpisane w sposób umożliwiający redakcji identyfikację autora.

3. Odmawiając opublikowania sprostowania redaktor naczelny jest obowiązany przekazać niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od otrzymania sprostowania, wnioskodawcy pisemne zawiadomienie o odmowie i jej przyczynach. Jeżeli odmowa nastąpiła z przyczyn wymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1–3, należy wskazać fragmenty, które nie nadają się do publikacji; do poprawionego w ten sposób sprostowania termin określony w ust. 2 pkt 4 biegnie na nowo od dnia doręczenia zawiadomienia o odmowie i jej przyczynach. Redaktor naczelny nie może odmówić zamieszczenia sprostowania, jeżeli zastosowano się do jego wskazań.

4. Jeżeli zasadne sprostowanie nadesłane przez osobę zainteresowaną nie może być opublikowane z przyczyn określonych w ust. 1 lub 2, redaktor naczelny, za zgodą tej osoby, może zamieścić własne wyjaśnienie dotyczące informacji podlegającej sprostowaniu.

5. Sprostowanie może być podpisane pseudonimem, gdy podstawą sprostowania jest zagrożenie dobra związanego z pseudonimem; wtedy nazwisko podaje się tylko do wiadomości redakcji.”;

19) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Odpowiedzialność prawna i przepisy karne”;

20) art. 37a otrzymuje brzmienie:

„Art. 37a. W razie skazania za przestępstwo popełnione przez opublikowanie materiału prasowego sąd może orzec jako środek karny przepadek materiału prasowego.”;

21) uchyla się art. 37b;

22) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. 1. Osoba zainteresowana może dochodzić roszczenia o opublikowanie sprostowania, jeżeli redaktor naczelny odmówił opublikowania sprostowania albo jest ono niewystarczające, bądź nie ukazało się w terminie określonym w art. 32 ust. 1 – 3, bądź ukazało się z naruszeniem art. 32 ust. 4.

2. Roszczenia, o którym mowa w ust. 1, nie można dochodzić po upływie roku od dnia opublikowania materiału prasowego.”;

23) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Publikowanie zgodnych z prawdą i rzetelnych sprawozdań z jawnych posiedzeń Sejmu i Senatu oraz organów jednostek samorządu terytorialnego, a także publikowanie rzetelnych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego ujemnych ocen dzieł naukowych lub artystycznych albo innej działalności twórczej, zawodowej lub publicznej służącej realizacji zadań określonych w art. 1 i pozostaje pod ochroną prawa; przepis ten stosuje się odpowiednio do satyry i karykatury.”;

24) art. 45 – 49a otrzymują brzmienie:

„Art. 45. Kto wydaje dziennik lub czasopismo bez wymaganej rejestracji, o której mowa w art. 20 ust. 1

– podlega grzywnie.

Art. 46. 1. Kto wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 31, uchyla się od opublikowania sprostowania albo publikuje takie sprostowanie wbrew warunkom określonym w ustawie bądź komentuje tekst sprostowania w tym samym numerze lub audycji

– podlega grzywnie.

2. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 47. Kto wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 34 lub art. 35 uchyla się od opublikowania komunikatu urzędowego, prawomocnego wyroku sądu lub innego orzeczenia zawierającego klauzulę o opublikowaniu, ogłoszenia sądu lub innego organu władzy publicznej, albo listu gończego

– podlega grzywnie.

Art. 48. Kto rozpowszechnia materiał prasowy objęty przypadkiem lub prasę zatrzymaną jako dowód rzeczowy w sprawie

– podlega grzywnie.

Art. 49. Kto narusza art. 3, art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 1, 2, 5 i 6, art. 15 ust. 2 lub art. 27

– podlega grzywnie.

Art. 49a. Redaktor, który nieumyślnie dopuścił do opublikowania materiału prasowego zawierającego znamiona przestępstwa

– podlega grzywnie.”;

25) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Roszczenia o opublikowanie sprostowania, o których mowa w art. 39, podlegają rozpoznaniu przez sąd.”;

26) w art. 53 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Sprawy o przestępstwa określone w:

- 1) art. 43 i 44 – podlegają rozpoznaniu przez sąd okręgowy,
- 2) art. 45 – 49a oraz o przestępstwa popełnione w prasie – podlegają rozpoznaniu przez sąd rejonowy.

2. Minister Sprawiedliwości może, w drodze rozporządzenia, wyznaczyć sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 45 – 49a, oraz o przestępstwa popełnione w prasie – na obszarze właściwości danego sądu okręgowego, uwzględniając możliwości techniczne i organizacyjne sądów okręgowych oraz konieczność zapewnienia sprawnego i kompleksowego rozpoznania spraw.”.

Art. 2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23a i art. 53 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23a i art. 53 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377, z 2007 r. Nr 89, poz. 590 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.